

Kvalitetsrapport for Børn og Familie **2018**

Favrskov
Kommune

Indholdsfortegnelse

1	Indledning.....	3
1.1	Rapportens datagrundlag og opbygning.....	3
1.2	Resumé	4
1.2.1	Tidlig opsporing og tidlig indsats	4
1.2.2	Forebyggende indsatser for børn, unge og deres familier.....	4
1.2.3	Anbringelser	4
1.2.4	Skolegang for udsatte børn og unge.....	4
2	Tidlig opsporing og tidlig indsats	6
2.1	Underretninger til Børn og Familie.....	6
2.2	Tidlige indsatser bringer barnet tæt på et almindeligt hverdagsliv	7
3	Forebyggende indsatser for udsatte børn, unge og familier.....	9
3.1	Forebyggelsesindsatser efter servicelovens § 11.....	9
3.2	Foranstaltninger efter servicelovens § 52	10
4	Anbringelser.....	12
4.1	Antal anbringelser	12
4.2	Anbringelsesformer	13
5	Skolegang for udsatte børn og unge	17

1 Indledning

Alle børn og unge i Favrskov Kommune skal have mulighed for at leve et godt og trygt liv. Der findes dog børn og familier, som har særlige udfordringer, og hvor børnene derfor befinder sig i en udsat position eller er i risiko for at komme det. Disse børn og familier kan af forskellige årsager have behov for støtte til at kunne lykkes i at skabe gode, stabile rammer for et godt hverdagsliv og til at understøtte børnenes udvikling og trivsel.

Favrskov Kommune er en del af Socialstyrelsens projekt om tidligere forebyggende indsats for børn og unge i udsatte positioner. Projektet følger udviklingen i de kommuner, der omlægger deres indsatser for sårbare børn, unge og familier. Omlægningen indebærer, at forebyggende indsatser anvendes tidligt og rettidigt, og at der sættes ind med hjælp og støtte, der matcher barnets eller den unges problemudvikling. Målet er at forebygge, at mere indgribende indsatser bliver nødvendige.

Et vigtigt redskab i omlægningen er muligheden for at følge op på mål og resultater undervejs i processen, og det er netop formålet med denne kvalitetsrapport, som tager udgangspunkt i afgørelser, der træffes i Familierådgivningen i Børn og Familie.

Det er første gang, der udarbejdes en kvalitetsrapport for Børn og Familie.

1.1 Rapportens datagrundlag og opbygning

I kvalitetsrapporten beskrives og vurderes udviklingen i de indsatser i Børn og Familie, som er centrale for at styrke det forebyggende arbejde og nedbringe antallet af mere indgribende foranstaltninger og anbringelser:

- Tidlig opsporing og tidlig indsats
- Forebyggende indsatser for børn, unge og deres familier
- Anbringelser
- Skolegang for udsatte børn og unge.

Rapporten indledes med et resumé af udviklingen på de fire områder.

Kvalitetsrapporten bygger primært på resultater fra 2018, som sammenlignes med resultater fra 2015, 2016 og 2017, hvor det er muligt. Data stammer fra Favrskov Kommunens egne opgørelser over anbragte børn og unge, nøgletal fra KL samt fra Favrskov Kommunes nøgletalssamarbejde med Socialstyrelsen, som er genereret i samarbejde med Danmarks Statistik.

De børn og unge, som indgår i opgørelserne, er børn og unge, som Favrskov Kommune har handle- og betalingsforpligtelsen for.

Nøgletalssamarbejdet med Socialstyrelsen måler på forskellige indikatorer, der viser, om kommunens udvikling på området bevæger sig i den ønskede retning. Nøgletalssamarbejdet gør det også muligt at sammenligne kommunens udvikling i forhold til en gruppe af sammenlignelige

kommuner samt udviklingen på landsplan. Afgørelser og foranstaltninger, som træffes og/eller iværksættes på børnehandicapområdet eller i Rådgivningscenteret, er ikke beskrevet i denne kvalitetsrapport, da nøgletalssamarbejdet ikke måler på indikatorer for disse områder.

1.2 Resumé

På baggrund af data i kvalitetsrapporten er det den samlede vurdering, at området for sårbare børn og unge i Favrskov Kommune er i en positiv udvikling. En forudsætning for en fortsat positiv udvikling er et tæt, tværfagligt samarbejde med sundhedsplejen, dagtilbuds-, skole- samt voksenområdet.

1.2.1 Tidlig opsporing og tidlig indsats

Børn og Skole har omlagt indsatsen for udsatte børn og unge. Formålet er at investere i en forebyggende indsats for børn og unge i udsatte positioner, da det både menneskeligt og samfundsøkonomisk giver god mening at sætte tidligt ind, inden problemerne vokser sig store. De første virkninger af indsatsen kan bl.a. ses ved flere underretninger til Børn og Familie, især fra dagtilbud og skoler, og at udgifterne til anbringelser er faldet.

1.2.2 Forebyggende indsatser for børn, unge og deres familier

Som følge af en tidlig opsporing og tidlig indsats er der sket en stigning i antallet af iværksatte forebyggende foranstaltninger. Det tyder på, at flere udsatte familier får hjælp på et tidligere tidspunkt. Med data fra nøgletalssamarbejdet bliver det muligt at følge, om færre børn anbringes uden for hjemmet, hvis de har modtaget forebyggende, hjemmebaserede indsatser.

1.2.3 Anbringelser

Det samlede antal anbringelser er faldet siden 2015. Det skyldes primært, at antallet af anbringelser på døgninstitutioner og opholdssteder er faldet. Faldet i antal anbringelser på døgninstitutioner og opholdssteder betyder, at andelen af de børn og unge, der anbringes i en plejefamilie er stigende i forhold til det samlede antal anbringelser. Således er andelen af anbragte i plejefamilie steget fra 55 % i marts 2016 til 66 % i september 2018.

Børn og Skole arbejder for, at dette anbringelsesmønster fortsætter. Hvis en plejefamilie kan matche barnets eller den unges behov, mener Børn og Familie således, at en plejefamilie er at foretrække frem for en døgninstitution. Plejefamilien knytter barnet tættere til et almindeligt hverdagsliv og repræsenterer et hjem med en familie, der yder omsorg og sørger for, at barnet oplever, hvordan en familie fungerer.

1.2.4 Skolegang for udsatte børn og unge

Der er et stort behov for at styrke udsatte børn og unges skolegang i Favrskov Kommune, da de generelt klarer sig dårligere i skolen end ikke-udsatte børn og unge.

Som eksempel kan nævnes, at i årene 2014-2017 var det kun 46-67 % af de udsatte børn og unge i Favrskov Kommune, der tog folkeskolens afgangsprøve i 9. klasse¹, og at kun 38 % af de udsatte unge var i gang med en ungdomsuddannelse 9. mdr. efter afsluttet grundskole i 2016. Året før var andelen på 49 %.

¹ Udsatte børn – nøgletal for hhv. 2016, 2017, 2018 og 2019, KL. Dette nøgletal kan variere en del fra år til år, da det er beregnet på få (5-20) børn/unge i kommunen

For ikke-udsatte unge i Favrskov Kommune er overgangen til ungdomsuddannelser langt højere, da 88 % var i gang med en ungdomsuddannelse 9 mdr. efter afsluttet grundskole i 2016. 96 % tog folkeskolens afgangsprøve i 9. klasse i 2017.

Desuden er udsatte børn og unges fraværprocent højere, færre tager folkeskolens afgangsprøve, og deres karaktergennemsnit ved folkeskolens afgangsprøve er lavere. I den årlige trivselsundersøgelse på skolerne, scorer udsatte børn dog i gennemsnit deres egen trivsel til ca. det samme som ikke-udsatte børn².

Pt. er der 26 unge fra årgang 2003 i Favrskov Kommune, som er/har været anbragt eller modtaget individrettede forebyggende foranstaltninger i perioden 2015-2018 (efter serviceloven § 52, stk. 3, § 52a, og § 54). I alt er der ca. 720 unge fra årgang 2003 i Favrskov Kommune. Årgang 2003 er den årgang, der lige nu går i 9. klasse, og som dermed står på tærsklen til at forlade grundskolen. Udfordringerne omkring udsatte børn og unges skolegang er komplekse, og det er ikke nok at sætte ind i udskolingen. Men antallet af udsatte unge fra årgang 2003 i Favrskov Kommune giver en indikation af, hvor mange unge, der ca. hvert år forlader grundskolen, og som ifølge statistikkerne står markant dårligere stillet i forhold til uddannelse og job sammenlignet med deres ikke-udsatte klassekammerater.

Børn og Skole kan med fordel udvikle det tætte tværfaglige samarbejde mellem dagtilbud, skole, sundhedsplejen og Børn og Familie, der allerede er sat i gang med tidlig opsporing og tidlig indsats. Børn og Familie skal i forbindelse med iværksættelse af foranstaltninger have øget opmærksomhed på barnets/den unges skolegang. Skolegang er en stor del af barnets og den unges udvikling og daglige trivsel og har stor betydning for barnets/den unges fremtidige voksenliv.

² Udsatte børn – nøgletal for hhv. 2018 og 2019, KL

2 Tidlig opsporing og tidlig indsats

Byrådet vedtog i forbindelse med Budget 2017-2020 at iværksætte en række nye tiltag for børn, unge og deres familier. Formålet er at investere i en tidligere opsporing og tidligere, mindre indgribende indsatser. De nye tiltag blev udviklet i et rådgivningsforløb med Socialstyrelsen. På sigt er målet, at behovet for anbringelser mindskes. Denne omlægning af indsatser for udsatte børn, unge og deres familier er opdelt i tre spor:

1. Tidlig opsporing af børn og unge i mistrivsel
2. Forebyggende og hjemmebaserede indsatser tæt på barnets eller den unges hverdagsliv
3. Hyppigere opfølgning på indsatser for løbende at kunne tilpasse støtten til det enkelte barn, den unge og/eller familien.

Det betyder, at der særligt bliver arbejdet med:

- Opsporing i sundhedsplejen, dagtilbud og skoler af børn med begyndende mistrivsel.
- Stigende andel forebyggende indsatser frem for anbringelser
- Flere børn og unge kan blive i egen familie
- Antallet af institutionsanbringelser reduceres
- Antallet af anbringelser i plejefamilier øges.

For at understøtte, at der på tværs af fagområder er en fælles forståelse for, hvornår man bør være bekymret for et barn eller en ung, og hvilke kendetegn man som fagperson skal være opmærksom på, er der i rådgivningsforløbet med Socialstyrelsen udviklet et fælles redskab ("Handleguiden"). Handleguiden bruges til vurdering af bekymringsgraden for barnet/den unge. Handleguiden støtter fagpersoner til at identificere tegn på mistrivsel hos barnet, den unge eller forældrene, ligesom guiden medvirker til et fælles sprog og overblik over indsatser og handlemuligheder. Desuden er der knyttet socialfaglige rådgivere til skolerne og dagtilbuddene, der kan vejlede personale og forældre, hvis de er bekymrede for et barns trivsel. De socialfaglige rådgivere kan hjælpe med at afklare, om der er grundlag for en underretning, og hvilke tidlige, forebyggende indsatser, der eventuelt kan iværksættes straks for at imødekomme barnets begyndende mistrivsel.

2.1 Underretninger til Børn og Familie

Med implementering af tidlig opsporing og tidlig indsats er der sat et mål om, at flere udsatte børn og unge blive opsporet tidligere i problemudviklingen. Det skal medføre, at de underretninger, Børn og Familie modtager fra almenområdet, i højere grad end tidligere omhandler begyndende problematikker og ikke problematikker, der har stået på i en længerevarende periode.

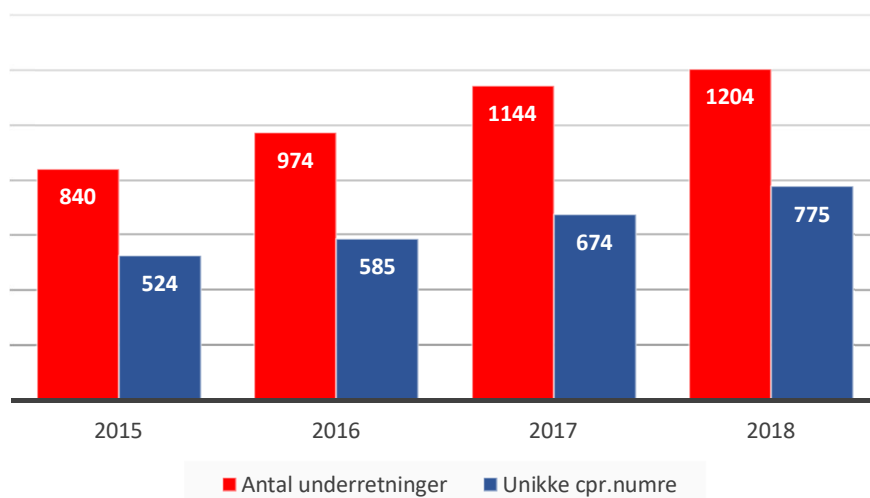
Af figur 1 fremgår udviklingen i antallet af underretninger fra 2015 til 2018. Figuren viser, at antallet af underretninger fra 2015 til 2018 har været støt stigende. Ligeledes viser figuren, at der er sket en stigning i, hvor mange børn og unge underretningerne har omhandlet. I 2015 blev der underrettet på i alt 524 børn, hvor der i 2018 underrettes på 775 børn svarende til en stigning på

47,9 %. I alt var der 11.812 0-17-årige i Favrskov Kommune pr. 30. september 2018. Det er især daginstitutionerne og skolerne, der underretter i højere grad end tidligere.

Udviklingen kan være et udtryk for, at fagpersoner på almenområdet er blevet mere opmærksomme på opsporingen af udsatte børn og unge.

Figur 1: Fordeling af underretninger

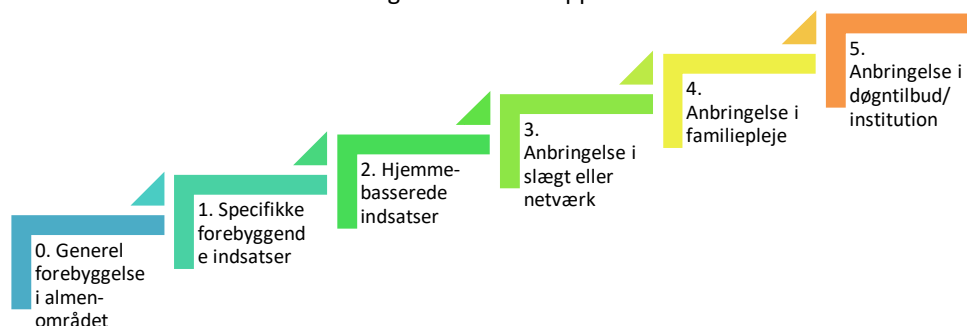
Fordeling af underretninger

2.2 Tidlige indsatser bringer barnet tæt på et almindeligt hverdagsliv

”Indsatsstappen” er en model, der illustrerer forskellige indsatsniveauer i forhold til arbejdet med udsatte børn og unge (figur 2)³.

Figur 2: Indsatsstappen

Indsatsniveauerne starter ved generel forebyggelse og slutter ved institutionsanbringelser. Indsatsstappens trin illustrerer graden af indgriben i barnets og familiens hverdagsliv. I Børn og

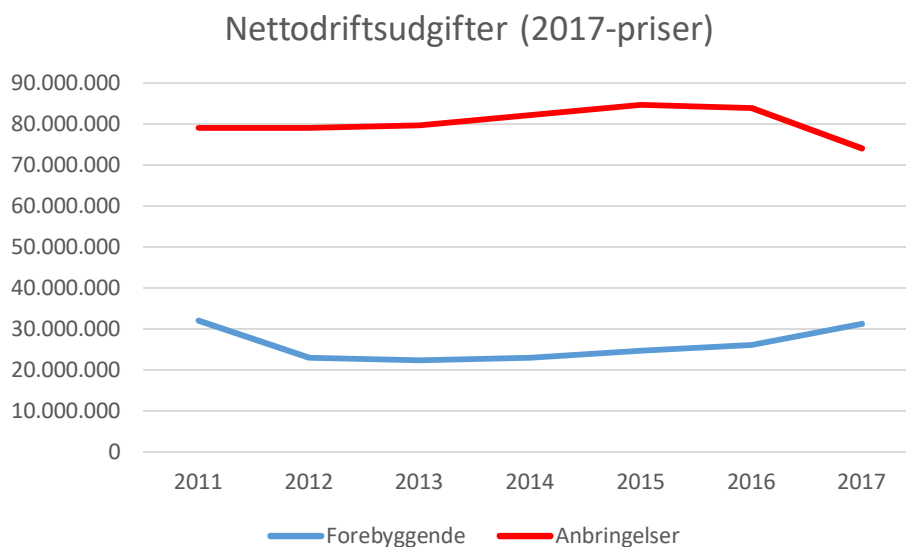
³ <https://socialstyrelsen.dk/tvaergaende-omrader/socialstyrelsens-viden/indsatsstappens-udgiftsmodel>

Familie arbejdes der med modellen på den måde, at der skal altid sættes ind med en indsats på det trin, der matcher behovet hos barnet og familien, ligesom der kontinuerligt skal arbejdes på at bringe barnet så tæt på et almindeligt hverdagsliv som muligt, og dermed så lavt på indsatsstrappen som muligt.

Ved at iværksætte de forebyggende foranstaltninger tidligere, kan anbringelser på sigt afhjælpes, da barnets og familiens behov for støtte imødekommes, inden problemerne udvikler sig og nødvendiggør en anbringelse uden for hjemmet. Det er godt for både barnets og familiens trivsel.

Der er også en afledt økonomisk effekt. Jo tidligere der investeres i børnenes udvikling og trivsel, des mindre skal der bruges på udgifter til anbringelser⁴. Som figur 3 viser, er udgifterne til forbyggende foranstaltninger steget, og udgifter til anbringelser faldet de sidste par år.

Figur 3: Nettoudgifter for 2017, opgjort i 2017 priser

Når Børn og Familie arbejder for, at flere anbringelser sker i plejefamilier frem for døgninstitutioner, og at flere anbringelser undgås på grund af tidlig opsporing og tidlig indsats, vil dette ligeledes påvirke udgifterne til anbringelser yderligere. Samtidig får flere børn mulighed for at vokse op i et hjemligt miljø med et hverdagsliv, der ligner andre børns. Børn og Skole forventer, at den positive udvikling fortsætter.

⁴ https://socialstyrelsen.dk/projekter-og-initiativer/born/radgivning-om-en-tidligere-forebyggende-indsats-2/copy_of_mod-en-tidligere-forebyggende-indsats/viden/samfundsmaessigt-potentiale-ved-tidlig-indsats

3 Forebyggende indsatser for udsatte børn, unge og familier

Tidlig opsporing og tidlig indsats gennem et tættere tværfagligt samarbejde vil på sigt medføre en stigning i forebyggende indsatser (servicelovens § 11, stk. 3) frem for foranstaltninger af mere indgribende karakter (servicelovens § 52, stk. 3).

Hvis det vurderes, at et barn, en ung eller en familie har en afgrænset problemstilling kan Børn og Familie iværksætte et forebyggende forløb efter servicelovens § 11. Disse indsatser befinder sig på trin 1 på indsatstrappen.

Hvis det vurderes, at der ikke er tale om en afgrænset problemstilling iværksettes en børnefaglig undersøgelse jf. servicelovens § 50, for at vurdere, om barnet eller den unge har behov for særlig støtte.

Den børnefaglige undersøgelse kan afdække, om barnet eller den unge er i alvorlig mistrivsel, og om barnet eller den unge har udækkede behov, som skal løses ved en § 52-foranstaltning. Foranstaltninger efter servicelovens § 52 ligger på trin 2 og opad på indsatstrappen.

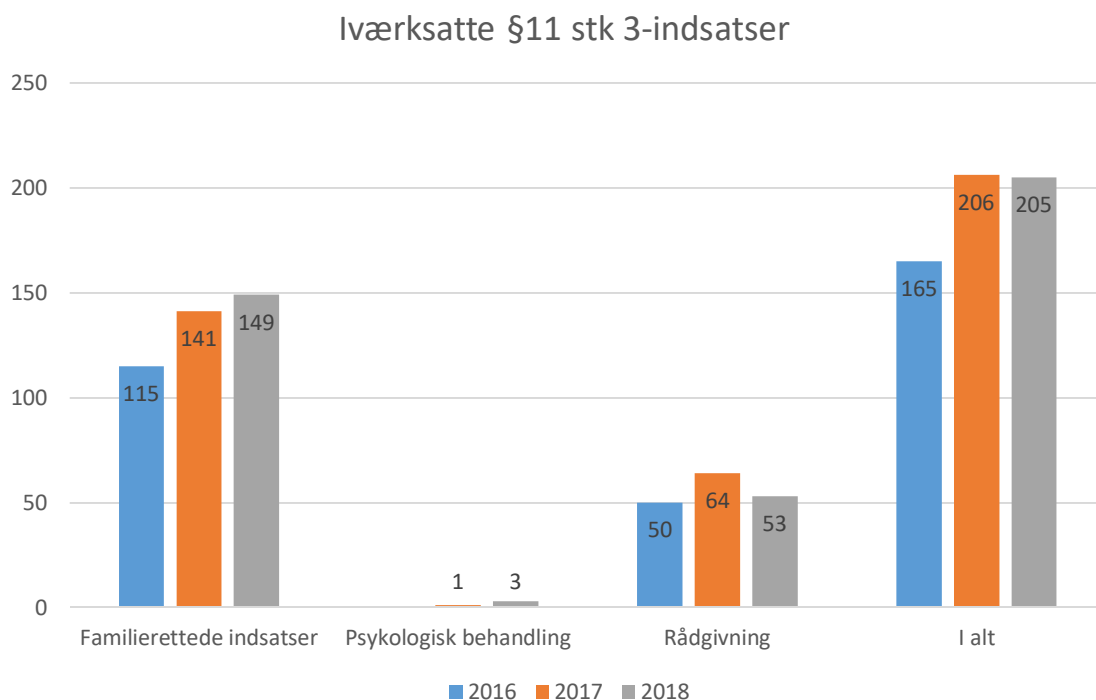
3.1 Forebyggelsesindsatser efter servicelovens § 11

Når det vurderes, at et barn, en ung eller en familie har en afgrænset problemstilling, der kan afhjælpes gennem et afgrænset forløb, skal kommunen tilbyde forskellige former for forebyggende indsatser. En afgrænset problemstilling kan fx dreje sig om uenigheder blandt forældre ved skilsmisse eller om opdragelse, begyndende fravær i skolen eller begyndende kriminalitet. De forebyggende indsatser kan være familierettede indsatser, netværks- eller samtalegrupper, rådgivning om familieplanlægning eller andre indsatser, der har til formål at forebygge et barns, en ungs eller en families vanskeligheder (servicelovens § 11, stk. 3).

Indsatser efter § 11, stk. 3 kan iværksettes uden, at der udarbejdes en såkaldt børnefaglig undersøgelse. Som det ses i figur 4 kan indsatserne deles op i rådgivning og familierettede indsatser. Der iværksettes i højere grad familierettede indsatser end rådgivningsindsatser.

Fra 2016 til 2018 er antallet af forebyggende indsatser steget fra 165 til 205, jf. figur 4. Dette kan indikere, at flere udsatte familier får hjælp på et tidligere tidspunkt.

Figur 4: Fordeling af iværksatte § 11-indsatser.
 Indsatserne registreres på et barn/cpr.nr.
 I hovedtræk er der højest registreret et forløb pr. barn pr. år.

3.2 Foranstaltninger efter servicelovens § 52

Hvis Børn og Familie vurderer, at der *ikke* er tale om en afgrænset problemstilling, træffes der beslutning om iværksættelse af en børnefaglig undersøgelse jf. servicelovens § 50, for at kunne vurdere, om barnet eller den unge har behov for særlig støtte.

Hvis den børnefaglige undersøgelse viser, at der er behov for iværksættelse af en foranstaltning i familien, bevilliges dette efter servicelovens § 52, stk. 3. Foranstaltningerne er med højere intensitet og hyppighed end indsatser efter servicelovens § 11, stk. 3. Den mest indgribende foranstaltning efter servicelovens § 52, stk. 3 er anbringelse uden for hjemmet. Alle andre foranstaltninger tager udgangspunkt i at støtte barnet eller den unge i hjemmet.

Målgruppen for servicelovens § 52, stk. 3 er børn og unge, der viser tydelige tegn på alvorlig mistrodsel, og deres familier. Tegnene kan bl.a. være, at barnet/den unge fungerer og udvikler sig dårligt og har svært ved at skabe relationer til andre børn og voksne. Der kan være begyndende misbrug og kriminalitet, hvor der eventuelt kan ses en begyndende personlighedsmæssig fejludvikling. Barnet/den unge er endvidere i risiko for marginalisering. Forældreomsorgen kan være reduceret, så barnets vanskeligheder ikke magtes i familien.

Hvis problemstillingerne i familien har vokset sig så store, at der er bekymring for, at barnet eller den unge skal anbringes, har Børn og Familie siden medio 2016 haft mulighed for at tilbyde intensiv hjemmebaseret indsats.⁵ Problemstillingerne i familien og forældrenes ressourcer afdækkes for at kunne iværksætte den rette familiebehandling. Formålet er at forebygge en anbringelse.

Med Favrskov Kommunes nye nøgletalssamarbejde med Socialstyrelsen er det muligt at følge udviklingen i antallet af børn og unge, der er anbragt, og som et år forinden anbringelsen modtog en foranstaltning i hjemmet efter servicelovens § 52, stk. 3, jf. figur 5.

I marts 2016 var der 84 børn/unge, der modtog en foranstaltning i hjemmet efter serviceloven § 52, stk. 3. Et år efter (i marts 2017) var 6 af disse børn/unge blevet anbragt som en konsekvens af, at foranstaltningerne i hjemmet ikke var tilstrækkelige til at sikre barnets/den unges trivsel og udvikling.

I september 2017 var der også 84 børn/unge, der modtog en foranstaltning i hjemmet. Et år efter (i september 2018) var 3 af disse børn/unge blevet anbragt.

Det vil sige, at der i perioden er sket et lille fald i antallet af børn/unge i gruppen, der er blevet anbragt et år efter, at de modtog en foranstaltning i hjemmet.

Med data fra nøgletalssamarbejdet bliver det muligt over tid at følge effekten af arbejdet med at forebygge anbringelser.

Figur 5: Tidligere modtagere af foranstaltninger i hjemmet efter servicelovens § 52, stk. 3 blandt 0-17-årige, som nu er anbragt (antal og pct. af samlet)

Andel anbragte af tidligere modtagere af foranstaltninger i hjemmet				
	Marts 2016	September 2016	Marts 2017	September 2017
Modtagere af foranstaltninger i hjemmet efter servicelovens § 52, stk. 3	84	107	84	84
	Marts 2017	September 2017	Marts 2018	September 2018
Heraf anbragte et år senere	6	3	1	3
Andel anbragte af tidligere modtagere af foranstaltninger i hjemmet efter servicelovens § 52, stk. 3	7,1%	2,8%	1,2%	3,6%

⁵ Intensiv hjemmebaseret indsats blev iværksat medio 2016 som følge af, at et mindreforbrug blev prioriteret til formålet som et pilotprojekt i seks måneder. Herefter blev det indarbejdet i Budget 2017-21.

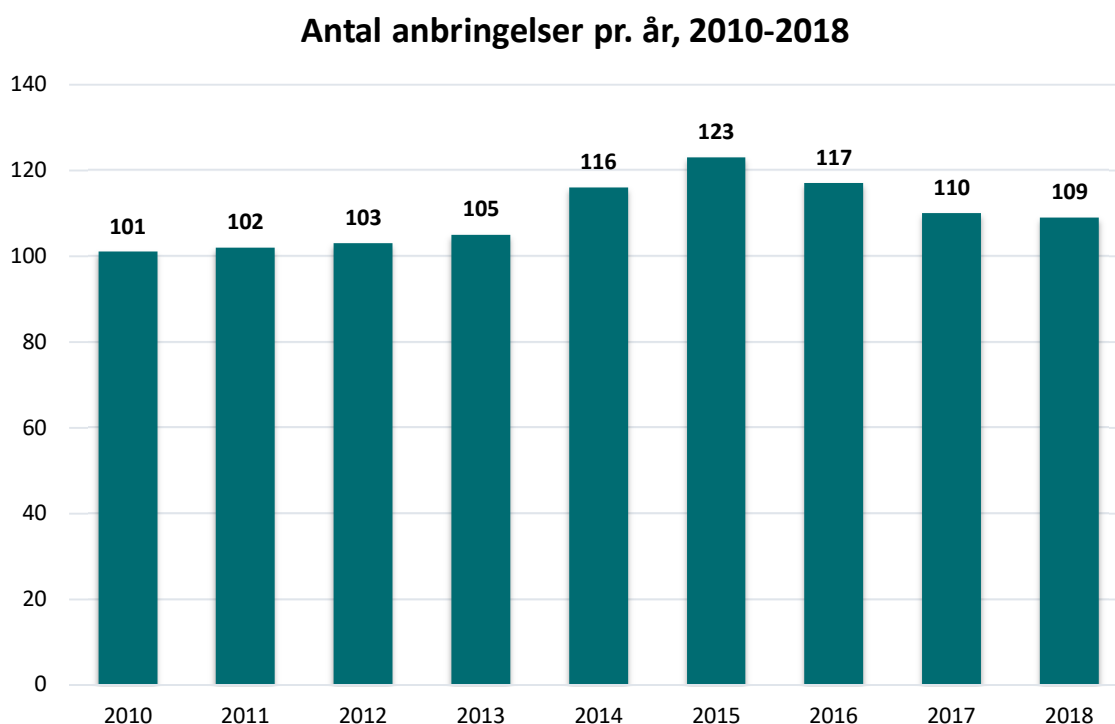
4 Anbringelser

Anbringelse i plejefamilie eller på døgninstitution er de øverste trin på indsatstrappen. Det er en indsats, der kun iværksættes efter en grundig vurdering af, at det er den bedste måde at sikre barnets udvikling og trivsel.

4.1 Antal anbringelser

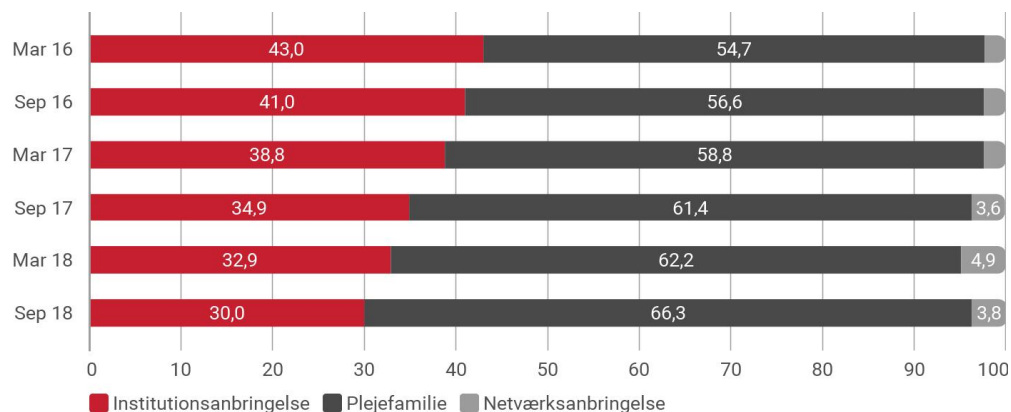
I figur 6 ses udviklingen i antallet af helårsanbringelser i plejefamilier og på døgninstitutioner i årene 2010 til 2018. Antallet af anbragte børn var højest i 2015.

Figur 6: Antal helårsanbringelser (med/uden samtykke) af 0-22 årige pr. år, 2010-2018 (inkl. anbringelser udelukkende pga. fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse) i plejefamilier og på døgninstitutioner/opholdssteder.

I Socialstyrelsens nøgletal opgøres udviklingen i anbragte børn og unge i Favrskov Kommune hvert halve år fra marts 2016 til september 2018 (figur 7). Figuren viser, at andelen af institutionsanbragte børn er faldende i perioden, og at andelen af anbragte i plejefamilier er stigende. Børn og Skole formoder, at dette anbringelsesmønster vil fortsætte, da Børn og Familie har en målsætning om, at når et barn eller en ung bliver anbragt, skal anbringelsen være så hverdagsnær som muligt, dvs. at hvis en plejefamilie kan matche barnets eller den unges behov, så er plejefamilien at foretrække frem for en døgninstitution. En anbringelse skal altid matche barnets eller den unges problemudvikling og behov.

Figur 7: Udviklingen af anbragte børn imellem 0-17 år fordelt på de forskellige anbringelsesformer i Favrskov Kommune (eksklusiv anbringelser udelukkende pga. fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse samt anbringelser af uledsagede flygtningebørn).

I alt var der 80 anbragte børn og unge i alderen 0-17 år i Favrskov Kommune i september 2018, hvis man ser bort fra anbringelser udelukkende pga. fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse. Det svarer til 6,8 anbragte pr. 1000 0-17 årige. I nøgletalssamarbejdet er alle kommuner fordelt i syv grupper af sammenlignelige kommuner i forhold til andelen af sårbare børn. Favrskov Kommune er placeret i gruppe 1⁶. Her er det gennemsnitlige antal anbragte børn og unge 7,8 anbragte pr. 1000 0-17 årige.

4.2 Anbringelsesformer

Lovgivningsmæssigt skal barnet eller den unge anbringes i den type anbringelse, som bedst kan imødekomme barnet/den unges behov.

Nogle børn og unge har behov for professionel behandling og omsorg, hvor hverdagen i omfattende grad er sat i system. Institutionsanbringelser på de kommunale døgninstitutioner og private opholdssteder tilbyder denne professionalisme. Plejefamilierne yder omsorg og støtte til barnet, som det ikke har været muligt for barnets biologiske forældre at yde. Favrskov Kommune anbringer børn i plejefamilie, når det anses at være af væsentlig betydning for et barn eller en ungs særlige behov for støtte. På baggrund af, at det forskningsmæssigt er dokumenteret, at børn profiterer af den tætte relation, der tilbydes i pleje med få omsorgspersoner, ønsker Børn og Børn og Familie at andelen af institutionsanbragte børn og unge falder. Derfor afsøger Børn og Familie muligheden for anbringelse i plejefamilie i alle sager.

Data fra nøgletalssamarbejdet viser, at Favrskov Kommune har en større andel af institutionsanbragte 0-17 årige end sammenligningskommunerne i gruppe 1. I september 2018 var andelen af institutionsanbragte i Favrskov Kommune på 30 %. Til sammenligning var den på

⁶ Gruppe 1 er gruppen af kommuner i nøgletalssamarbejdet med den laveste andel af sårbare børn. Ud over Favrskov Kommune, er følgende kommuner i gruppe 1: Skanderborg, Ringkøbing-Skjern, Rebild, Furesø, Egedal, Vallensbæk, Hørsholm, Lyngby-Tårnbæk, Allerød, Rudersdal og Gentofte. Andelen af sårbare børn i gruppe 1 fordeler sig fra 3,3 til 6,75 %. Favrskov Kommunes andel er den højeste i gruppen. Til sammenligning består gruppe 7 af de kommuner i nøgletalssamarbejdet, som har den højeste andel af sårbare unge, dvs. fra 12,53 til 18,83 %.

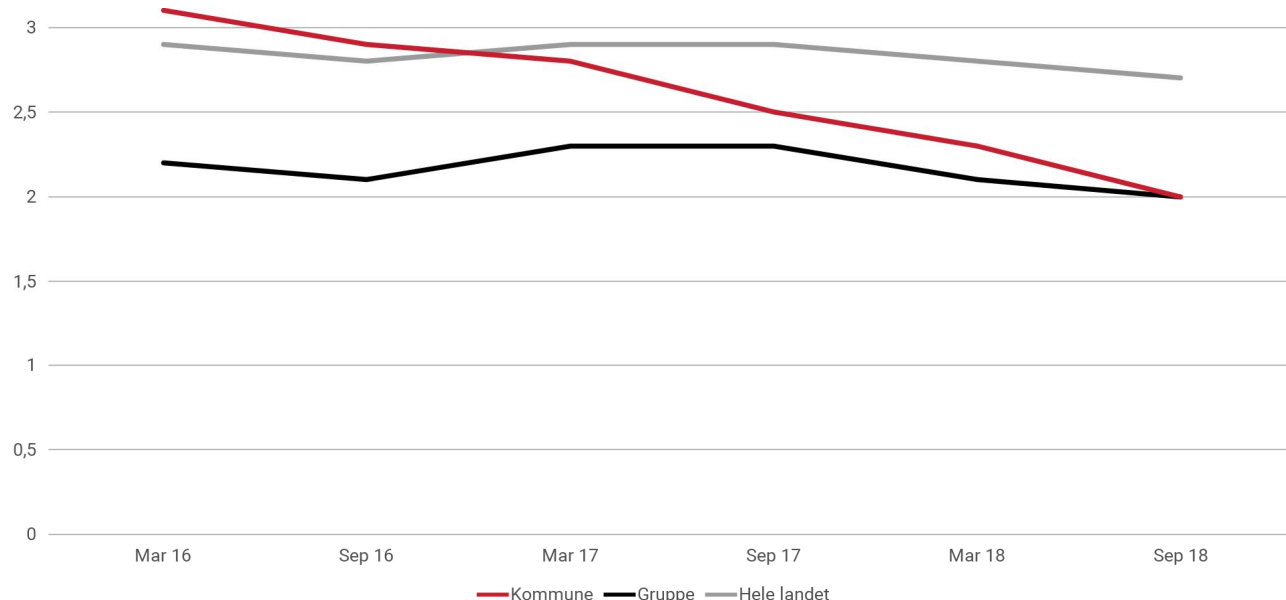
26 % i gruppe 1 og på 30 % på landsplan. Andelen i Favrskov Kommune er dog faldet fra 43 % i marts 2016. Samme udvikling kan ikke ses i gruppe 1 eller på landsplan, hvor andelen udelukkende er faldet med få procent.

For at understøtte udviklingen har Børn og Familie intensiveret arbejdet med plejefamilier. Dels rekrutteres der flere plejefamilier, og dels sker der en faglig opkvalificering af plejefamilierne. Flere børn og unge, som anbringes, kan derfor i højere grad få behovet for støtte dækket ved anbringelse i en plejefamilie.

Der er også en afledt økonomisk effekt ved at anbringe børn og unge i plejefamilie frem for på en institution. Gennemsnitsprisen pr. anbringelse på kommunens døgninstitution og private opholdssteder er på hhv. 2.637 kr. og 2.776 kr. pr. døgn i 2018. Gennemsnitsprisen pr. anbringelse i plejefamilier er 1.130 kr. pr. døgn i 2018. Der er tale om gennemsnitspriser, da vederlagene til plejefamilierne og taksterne på døgninstitutioner og opholdssteder afhænger af barnets behov for behandling, støtte og omsorg.

Udviklingen i institutionsanbragte og anbragte børn og unge pr. 1000 0-17-årige i Favrskov Kommune på socialpædagogiske opholdssteder sammenholdt med landsgennemsnit og gennemsnit for gruppe 1 fremgår af figur 8:

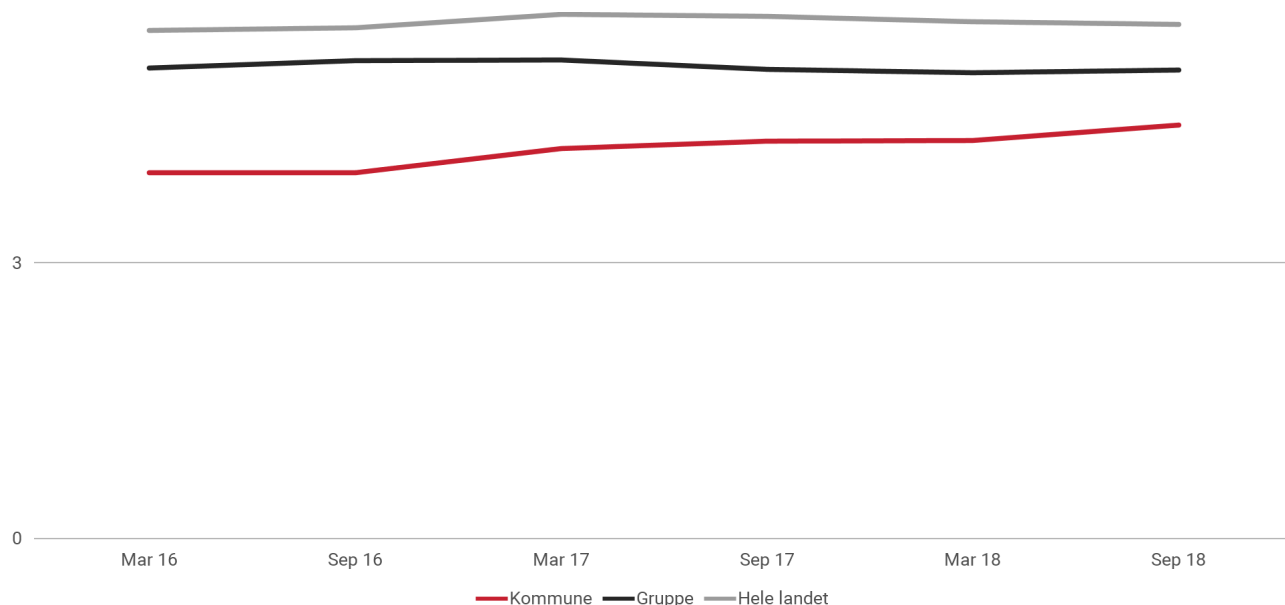
Figur 8: Udvikling i institutionsanbragte og anbragte børn og unge på socialpædagogiske opholdssteder pr. 1000 0-17-årige i hhv. Favrskov Kommune, gruppe 1 og hele landet

Fra marts 2016 til september 2018 faldt antallet af institutionsanbragte og anbragte på socialpædagogiske opholdssteder i Favrskov Kommune fra 37 til 24. Som figur 8 illustrerer, svarer det til et fald fra 3,1 til 2,0 institutionsanbragte pr. 1000 0-17-årige.

Stigningen i antal anbringelser plejefamilier i Favrskov Kommune fremgår af figur 9, hvor udviklingen i Favrskov Kommune sammenholdt med landsgennemsnit og gennemsnit for gruppe 1 vises:

Figur 9: Udvikling i antal anbragte i plejefamilier pr. 1000 0-17-årig i hhv. Favrskov Kommune, gruppe 1 og hele landet

Antallet af anbragte børn og unge i plejefamilier i Favrskov Kommune steg fra 47 i marts 2016 til 53 i september 2018. Det svarer til en stigning fra 4,0 til 4,5 anbragte i plejefamilie pr. 1000 0-17-årige.

Fordelingen af anbragte børn og unge illustreres også i figur 10, som viser udviklingen i antal helårsanbringelser.

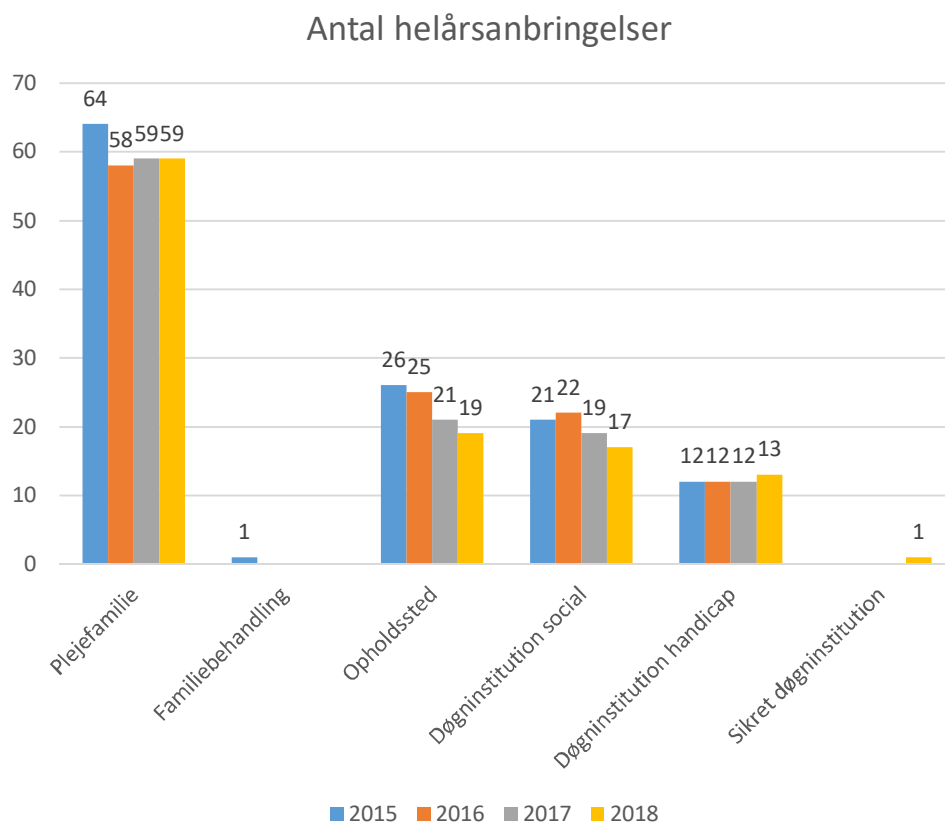
Af figuren fremgår bl.a. udviklingen i antallet af helårsanbringelser af børn og unge med varige og betydelige funktionsnedsættelser. Disse børn og unge anbringes efter de samme regler som omsorgssvigtede børn, selvom anbringelsesgrundlaget er forskelligt. For børn med handicap gælder, at anbringelsesgrundlaget ikke er manglende forældreevne og omsorgssvigt, men manglende mulighed for, at hjemmet kan være ramme om barnets liv⁷.

Figuren illustrerer, at antallet af anbragte børn og unge med handicap nogenlunde stabilt. Børn og Familie yder bl.a. kompenserende støtte i hjemmet for, at barnet eller den unge med handicap kan forblive i hjemmet længst muligt. I forhold til børn med funktionsnedsættelser er der således også et mål om, at med den rigtige støtte i hjemmet, kan børn og unge med et handicap få flere år i familien.

⁷ <http://www.handicap.dk/politik/politikatalog/anbringelse-af-boern-med-handicap/>

”Familiebehandling” henviser til, at et barn anbringes på en institution sammen med forældre med henblik på at forældrene får observation af deres forældrevevne og støtte til at udvikle denne.

Figur 10: Antal af helårsanbringelser

5 Skolegang for udsatte børn og unge

En stabil skolegang er en af de mest beskyttende faktorer for et barns trivsel. Forskning viser, at karaktererne i folkeskolen er en afgørende faktor for, hvordan børnene klarer sig i fremtiden. Dette gælder ikke kun udsatte børn, men alle børn⁸. Skolegang kan desuden sikre, at udsatte børn og unge bliver en del af det almene fællesskab. Dette understreger igen, at skolerne og Børn og Familie skal iværksætte støtte så tidligt som muligt for udsatte børn og unge.

Ifølge nøgletal udarbejdet af KL har udsatte elever på landsplan et højere skolefravær end ikke-udsatte elever. Jo højere klassetrin, des mere fravær og jo større forskel er der mellem udsatte og ikke-udsatte elevers fravær.

Samme nøgletal viser, at også i Favrskov Kommune klarer udsatte børn og unge sig dårligere i skolen end ikke-udsatte børn og unge:

- Fraværprocenten er højere
- Færre tager folkeskolens afgangsprøve
- Karaktergennemsnittet ved folkeskolens afgangsprøve er lavere
- Overgangen til ungdomsuddannelserne er lavere.

I den årlige trivselsundersøgelse på skolerne scorer udsatte børn i gennemsnit deres egen trivsel til ca. det samme som ikke-udsatte børn.

	Favrskov Kommune		Hele landet	
	Ikke udsatte	Udsatte	Ikke udsatte	Udsatte
Fraværprocent blandt elever i 0.-9. klasse, skoleåret 2015/2016 (pct.)	4,6	7,1	5,5	8,3
Andel af 9. klasseelever, der tager folkeskolens afgangsprøve, 2017 (pct.)	95,7	66,7 ⁹	93,6	54,1
Karaktergennemsnit ved folkeskolens afgangsprøve, 2017 (karakter)	7,28	4,84	6,82	4,95
Andel i gang med en ungdomsuddannelse 9 mdr. efter afsluttet grundskole i 2016 (pct..)	87,8	37,9	87,3	45,1
Gennemsnitlig trivselsscore blandt 4.-9. klasseelever, 2016/2017	3,84	3,50	3,8	3,64

Figur 10: Tabellen er baseret på data fra KLs publikation: *Udsatte børn - Nøgletal 2019*. (s. 63-64)¹⁰.

⁸ http://www.kl.dk/ImageVaultFiles/id_85389/cf_202/Inspirationsh-fte.PDF Her defineres 'udsatte børn og unge' som børn/unge, der har været anbragt eller modtaget individrettede forebyggende foranstaltninger.

⁹ I følge KLs nøgletal kan dette nøgletal variere en del fra år til år, da det er beregnet på få (5-20) børn/unge i kommunen i 2017. I 2014-2016 lå andelen på 45,5-50 %.

¹⁰ Udsatte Børn - Nøgletal 2019, KL. 'Udsatte børn og unge' defineres som børn/unge, der har været anbragt eller modtaget individrettede forebyggende foranstaltninger (serviceloven § 52, stk. 3, § 40, § 52a, §54 og § 57a) i 2010-2014 vedr. fraværprocent), i 2011-2015 vedr. trivselsscore eller i 2012-2016 vedr. afgangsprøve, karaktergennemsnit og ungdomsuddannelse.

Ser man nærmere på fraværet blandt de udsatte børn, er der stor forskel på fraværsprocenten blandt de børn og unge, der er anbragte, og dem med en forebyggende foranstaltning. Fraværet er lavere for de anbragte (4,3 %) end for dem med en forebyggende foranstaltning (8,9 %) i Favrskov Kommune. Samme tendens gør sig gældende på landsplan¹¹.

Som en del af tidlig opsporing og tidlig indsats og gennem et godt tværfaglig samarbejde mellem Ungdommens Uddannelsesvejledning, skolerne og Børn og Familie, herunder plejefamilierne og døgninstitutionerne, er det målet, at alle børn og unge skal have en god og stabil skolegang. I Favrskov Kommune er der, lige som på landsplan, et stort potentiale i at styrke udsatte børn og unges skolegang.

¹¹ Jf. Udsatte Børn – Nøgletal 2018, KL, som også opgør fraværsprocenten i skoleåret 2015/2016.